

Höskolan Kristianstad
291 88 Kristianstad
044-250 30 00
www.hkr.se

Riktlinjer för hantering av avvikelser från god forskningssed

1. Inledning/bakgrund

Den 1 januari 2020 trädde lag (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning i kraft. Frågor om oredlighet i forskning prövas av Nämnden för prövning av oredlighet i forskning (Npof) medan andra misstänkta avvikelser från god forskningssed ska hanteras av lärosätena.

Bedömningen av vilka ärenden som ska prövas av höskolan måste göras utifrån definitionen av oredlighet i forskning. De avvikelser från god forskningssed som inte definieras som oredlighet i forskning ska prövas av höskolan.

2. Definitioner

Med *oredlighet i forskning* avses en allvarlig avvikelse från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering som begås med uppsåt eller av grov oaktsamhet vid planering, genomförande eller rapportering av forskning.

Med *avvikelser från god forskningssed* avses andra misstänkta avvikelser än de som nämns ovan. Sådana avvikelser kan vara avsteg från god forskningssed som väsentligen skadar eller riskerar att skada forskningens eller forskarnas integritet och som begås med uppsåt eller av grov oaktsamhet vid planering, genomförande eller rapportering av forskning eller konstnärlig forskning och utvecklingsarbete. Vid bedömningen av vilka gärningar (handlingar och underlåtelser) som utgör andra avvikelser från god forskningssed bör ledning tas från *Den europeiska kodexen för forskningens integritet* som publiceras av All European Academies (ALLEA).

3. Rådet för utredning av frågor om vetenskaplig oredlighet

Vid höskolan är det Rådet för utredning av frågor om vetenskaplig oredlighet (Rådet) som ansvarar för ärenden om oredlighet i forskning och andra avvikelser från god forskningssed. Rådet består av fyra särskilt utsedda forskare med minst

docentkompetens. För ledamöterna utses personliga suppleanter, vilka också innehar minst docentkompetens. Ledamöter och suppleanter ska vara tillsvidareanställda vid HKR. Dessutom biträds Rådet av högskoledirektören, eller den högskoledirektören utser, som sammankallande, en jurist och en sekreterare. De ordinarie ledamöterna och suppleanterna utses, efter nominering från dekan vid respektive fakultet, av rektor för tre år i taget. Rådet kan biträdas av externa sakkunniga i enlighet med vad som föreskrivs nedan.

3.1 Inledande av ärende

Misstanke om oredlighet i forskning eller andra avvikelser från god forskningssed ska utan onödigt dröjsmål anmälas. Anmälan kan göras av alla och envar. Rektor ska tillse att en anmälan om misstänkt avvikelse från god forskningssed utreds. Gäller anmälan rektor ska förfarandet som anges nedan ersättas av prorektor. Gäller anmälan ledamot i Rådet eller dess suppleant ska ledamoten anmäla jäv (sakägarjäv) och därmed avstå från all handläggning av ärendet.

Ett ärende kan även inledas av att Rådet själv initierar ett ärende eller genom ett överlämnande från Npof.

I den mån misstanken rör både oredlighet i forskning och andra avvikelser från god forskningssed ska lärosätet hantera den del av ärendet som rör andra avvikelser från god forskningssed, om så lämpligt efter att Npof efter beslut överlämnat ärendet.

3.2 Information

Så snart en anmälan lämnats in till rektor ska den anmäldes dekan samt avdelningschef och kommunikationschefen informeras. Om meddelande om att en anmälan har lämnats in till Npof inkommer till högskolan ska, förutom ovanstående, rektor och Rådet för utredning av frågor om vetenskaplig oredlighet informeras.

3.3 Utredning

Inledande bedömning

Vid misstanke om oredlighet i forskning eller andra avvikelser från god forskningssed ska en skyndsam bedömning göras av Rådet för att avgöra om ärendet ska överlämnas till Npof eller om det ska hanteras av Rådet.

Samverkan

Högskolan ska bistå Npof med den hjälp och de uppgifter, upplysningar och handlingar om aktuell forskning som Npof behöver för sin prövning. Npof ska vid behov även ges tillgång till de datorer och annan utrustning som använts vid forskningen samt till data och annat underlag.

Preskription

Rådets prövning av andra avvikelser från god forskningssed får inte grundas på omständigheter som är äldre än tio år när ärendet inleds, om det inte finns särskilda skäl för en prövning.

Ogrundad anmälan

Om en anmälan uppenbart är ogrundad får rektor besluta att inte ta upp frågan till prövning. En anmälan om oredlighet i forskning ska dock alltid överlämnas till Npof för prövning av nämnden.

Utredning av andra avvikelser från god forskningssed

För utredning av misstänkta andra avvikelser från god forskningssed ansvarar Rådet. Rådet är beslutfört när minst tre ledamöter är närvarande. Representant i Rådet som företräder fakulteten i det aktuella ärendet har inte rätt att besluta i ärendet. Utredningen ska bedrivas skyndsamt och med iakttagande av största möjliga skydd för den personliga integriteten av berörda personer. Den anmälda ska så snart som möjligt beredas tillfälle att muntligt eller skriftligt yttra sig över anmälan. Vid behov ska yttrande även inhämtas från en representant från den forskningsverksamhet anmälan avser i syfte att ge Rådet ytterligare en redogörelse av traditionen inom disciplinen i förhållande till uppgifterna i anmälan. Vid behov finns möjlighet att anlita sakkunnigkompetens. Den anmälda ska delges de uppgifter som inkommit utöver anmälan och beredas tillfälle att yttra sig över dem. Utredningen ska dokumenteras och avslutas med att Rådets ställningstagande nedtecknas i en rapport.

Beslut

På grundval av en genomförd utredning ska rektor efter föredragning fatta beslut i ärendet. Beslut ska dels slå fast om andra avvikelser från god forskningssed skett, dels om någon ska hållas ansvarig för avvikelsen. Det ska också framgå om avvikelse är av allvarligt slag och om den begåtts med uppsåt eller av grov oaktsamhet. Ärendet avslutas med rektors beslut.

Åtgärder

Om Npof har fattat ett beslut om att det har förekommit oredlighet i forskning, eller det framgår av ett beslut av Npof att det har förekommit en allvarlig avvikelse från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering utan att uppsåt eller grov oaktsamhet har kunnat konstateras, ska rektor eller den som rektor utser snarast efter att beslutet har fattats informera berörda forskningsfinansiärer, myndigheter, vetenskapliga tidskrifter och andra berörda om beslutet. Höskolan ska även upplysa om att beslutet kan komma att överklagas.

Vidare ska rektor eller den som rektor utser inom sex månader efter att beslutet har vunnit laga kraft rapportera till Npof vilka åtgärder höskolan har vidtagit

eller avser att vidta med anledning av beslutet. Rektor kan till exempel överlämna ärendet till polis vid misstanke om brott, besluta om att hänskjuta ärendet till högskolans personalansvarsnämnd (PAN) eller till Statens ansvarsnämnd om ärendet rör en professor.

Om forskare frias från misstanke om oredlighet eller annan avvikelse från god forskningssed ska lämpliga åtgärder vidtas av rektor eller den som rektor utser för att avhjälpa den skada misstanken och ärendets hantering kan ha medfört.

Överklagande

Rektors beslut i ärenden om avvikelser från god forskningssed kan inte överklagas. Npof:s beslut om oredlighet i forskning kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Diarieföring

Uppgifter och handlingar i ett ärende om avvikelser från god forskningssed ska dokumenteras och diarieföras. Observera att uppgifter i ärendet kan omfattas av sekretess.

4. Remissinstanser

Detta dokument har varit föremål för internremiss till vicerektor för forskning, högskoledirektör, Åke Arvidsson samt jurist Linda Olsson.

5. Giltighet

Detta dokument gäller från och med 14 mars 2023.